ष्टकृन्निगदं व्याख्याय तस्य याज्यां पुरोऽनुवाक्यां चाह । अवक्लृप्ततमे अत्यन्तं योग्ये । अयं स्विष्टकृद्यागः तृतीयसवनस्थानीयः अन्तिमवसाम्यात् ॥१६॥ स्विष्टकृतो ऽन्तावशिष्टत्वपवादे-तद्यज्ञस्य वास्तुस्थानीयं । प्रजापतेः बलवद्भ्यः उरोबाहुभ्यः सकाशादिन्द्रेण सहोत्पन्नत्वात्त्रिष्टु-बिन्द्रियम् ॥१७॥ पेसुकमभिवर्धनशीलम् पिस्यति अतिवृद्धो भवति ॥१८॥ पतन्नेकं बाहुं भूमौ प्रसारितवान् स बाहुर्विस्रस्तोऽभूत् । अपत् प्राप्तमभूत् । सहन्दसौ समानछन्दस्के ॥१९॥ स्विष्टकृदवदानहोमप्रदेशयोर्विशेषमाह । उत्तरदिशो (°रपूर्वदिशो ABC.) लोकपाल-त्वेन रुद्रसंबन्धः सर्वशास्त्रप्रसिद्धः ॥२०॥ उत्तरदेशे प्रदानेऽपि प्रधानहविषा सहासंस्पर्शं वि-धत्ते । प्रधानाहुतिभ्यः सकाशादभ्यर्धे संनिहितप्रदेशऽएव न तासां स्थाने । विपक्षे बाध-माह इतरा इति । इतराः पशुफलजनकाः । यदि ताभिः सह स्विष्टकृदाहुतिमासञ्जयेत् त-दा रुद्रेण सह पशून्योजयेत् अत यजमानस्य गृहावस्थिताः पशवः समीपऽएव म्रियमाणाः प्राप्नुयुः ॥२१॥ आहवनीयगार्हपत्ययोरन्यतरस्मिन्हविःश्रपणं विधास्यति तदर्थं तयोराधान-प्रदेशपरिमाणं विधातुमाह । यस्त्विह भूमावेवावशिष्टः स गार्हपत्यः तस्मादिदानीमपि दिवं गन्तुकामा एतमाहवनीयं यज्ञसाधनं गार्हपत्यात्प्राग्देशं यजमानायोद्धरेयुः ॥२२॥ विक्रम्यते ऽनेनेति एकपादप्रक्षेपपरिमितः अंशो विक्रमः । गार्हपत्यमवधीकृत्य ॥२३॥ गार्हपत्ये श्रप-येयुरिति यत्सोऽपस्खलः अपस्खलनाम च हविषां भवति । फलितानां व्रीह्यादीनां तुषवि-मोकादिसंपादनप्रदेशः स्खलः यथा व्रीह्यादिराशिः स्खलाद्बहिरपि प्राप्तो व्यर्थो भवति ए-वमन्यत्रश्रपणमपि ॥२६॥ अन्येषां पक्षमाह । यस्मादेष आहवनीयः आहवनार्हः अथ एष पक्वस्य हविषो होमाय योग्यो न वामस्य पाकाय ॥२७॥ अग्नेः परिस्तरणं विधातुमाह । ए-वकारेण स्वतर्पणादपि ब्राह्मणतर्पणमेव श्रेय इत्ययमर्थो द्योत्यते । यजमानो ब्रूयात् ॥२८॥ ३ ॥७॥

The commentary of *Harisvâmin*, the extracts out of which are now beginning, is much shorter, than that of *Sâyaṇa*, and leaves the greater part of the text unexplained. प्राशित्रावदानविध्यर्थमाख्यायिकामाह । प्रजापतिः प्राणपिण्डलोककाल-लयज्ञात्मा । अभिध्यातवान् लोकात्मना दिवं कालात्मना उषसं प्राणपिण्डात्मना ऋक्षेभ्यो मृ-गोरोहितं (?) रोहिणीनाम नक्षत्रं यज्ञात्मना वाचम् । मिथुनो मिथुनवान् ॥१॥ दुहिता न गन्तव्येति संधां संधानं मर्यादामतीत्य । व्याध ताडने ताडयेषुणा । इच्छब्दोऽवधारणार्थः नू-नंशब्दो यस्मादर्थे यस्मात्तथैव तदास ॥३॥ क्ष्मया क्ष्मायां (क्ष्मयां ABC.) पृथिव्याम् । त-दाग्निमारुतं नाम शस्त्रं तस्मिन् तद्विभज्याख्यायते see ऋक्संहि° ८.१.२७.२. ॥४॥ यदिदमि-षोरनीकं यज्ञरसविलिप्तं तद्यथा न वृथा स्याद्यथा च प्रधानाहुतेः न महत्स्यात्तथा उपायं जानीत ॥५॥ प्रसन्नः एव ब्राह्मणशेषः किं चित्तु वक्ष्यामः ॥ नो इति प्रतिषेधः नु इति वा-क्यपूरणः । दतः दन्तान् ॥७॥ ततो बृहस्पतिप्राशनादर्वाक् ॥८॥ संसारस्वभावाद्यदत्र किं-चिदशान्तं तन्निर्मिमीते बहिः करोति निष्कर्षति । पशुत्वमिडायाः प्रसिद्धं पशवश्च रुद्राद्रक्ष-णीया अतो रुद्रिये प्राशित्रे दन्तेऽप उपस्पृश्येडावदेया ॥९॥ खदत् (°दन् C. °दम B. °दच A.) खद स्थैर्ये हिंसायां च [धातु° ३.१३.] अल्पतरवादस्थिरमगाढबलं निःसरणवद्भवति इ-तरथा तु चतुर्गृहीतं महत्त्वाद्गाढं स्यात् ॥१०॥ तिर्यक् प्रगृहीत (!) ओहाङ् गतौ [धा° २५.